

Radio televizija Srbije, Radio Beograd 2, Beograd

DOI 10.5937/kultura1237062D

UDK 316.77 Вирилио П.

originalan naučni rad

KIBERNETSKI EUGENIZAM KULTURA U BERMUDSKOM TROUGLU I NESTANAK ČOVEKA

Sažetak: Radom „Kibernetски eugenizam: Kultura u Bermudskom trouglu i nestanak čoveka“ identifikujemo strateške teorijske pojmove i pravce analize stanja u kulturi krajem dvadesetog i početkom dvadesetprvog veka u delu Pola Virilia, teoretičara kulture, fenomenologa, čija misao rubno zahvata područja fizike, filozofije, politike i urbanizma. Analize Pola Virilia fokusirane su na uzajamno preplitanje i preuzimanje čovekove ontologije koja se odvija u trouglu: rat – brzina - sredstva reprezentacije, kakve su mašine percepcije i logistika percepcije. Viriliov projekat nije međutim tek identifikovao uticaj unutrašnje logike i specifičnosti pojedinih tehnologija ili tehnoloških fenomena na kulturu, već je pronikao u široke implikacione dimenzije koje ove tehnologije imaju po kolektivnu percepciju prostora i vremena, pri čemu je svaka nova tehnološka naprava odredila smer disciplinovanju i kolonizaciji ljudskog subjekta, omogućavajući uspostavljanje globalitarne moći koja, podržana naukom bez savesti: biotehnološkim ekstremizmom, uzdrma i urušava same osnove humaniteta.

Ključne reči: Pol Virilio, kultura, logistika percepcije, polarna inercija, dromologija, biopolitika

*Bermudski trougao: rat – brzina -
sredstva reprezentacije*

Savremenost je obeležena dramom tehnologije, smatra Pol Virilio (*Paul Virilio*), teoretičar kulture čija misao rubno zahvata područja disciplina kakve su fizika, filozofija, politika i urba-

nizam. Dominacija i moć zasnovane su pre svega na razvoju vojne tehnologije, komunikacione i kompjuterske tehnologije i sredstava reprezentacije. Proces scijentifikacije (koji Virilo precizno detektuje u svojim knjigama) izmakao je mogućnostima odvajanja od tehnološki ograničene racionalnosti i mogućnostima razboritog konsenzusa građana u pogledu praktične kontrole njihovih sudbina. Na mesto kontrole došlo je do uspostavljanja tehničke kontrole nad istorijom u svakom smislu tog pojma. Transformacija i nestajanje ljudske ontologije odigrava se, kako pokazuju Viriliove analize, u znaku rata kao permanentnog stanja (poput Fukoa i za njega je rat permanentno stanje u društvu, a politika nastavak rata drugim sredstvima), tehnologije, nauke krajnosti i ekstremizma (bio i tehnoinženjering) u situaciji u kojoj virtuelna realnost preuzima primat istinske realnosti, što predstavlja pravu prirodu događaja koji je univerzalan i ireverzibilan.

Viriliove analize u knjigama počev od *Rata i filma*, preko *Mašina vizija* i *Otvorenog neba*, fokusirane su na uzajamno preplitanje i preuzimanje čovekove ontologije koja se odvija u trouglu rat - brzina - sredstva reprezentacije, kakve su mašine percepcije i logistika percepcije, prvobitno oličene u formi filma koji stvara svojevrstu zavisnost (polarna inercija). Tehnologija se razvija kao ratna tehnologija za nadzor i precizno pozicioniranje neprijateljskih trupa i rasporeda oružja. Razvoj tehničkih sredstava nadzora i njima immanentne vojne strategije potom prelaze i okupiraju prostor svakodnevnice, postajući konstitutivne za kulturu: od filma, preko informacionih tehnologija, kompjuterskih simulacija do satelitskih snimaka.

Dromologija, nauka o brzini, središnji je Viriliov koncept: logika ubrzanja leži u samom srcu organizacije i transformacije sveta.

Prostor kulture funkcioniše danas kao disciplinujući prostor, sa medijima kao njenom bazičnom osnovom, što je u najvećoj mери obezbeđeno *logistikom percepcije*, kako glasi sintagma Pola Virilija, koju možemo videti kao ključnu pojmovno-misaonu alatku za ispitivanje kulturoloških fenomena. Virilijev projekat ne identifikuje tek unutrašnju logiku i specifičnosti pojedinih tehnologija ili tehnoloških fenomena, već proniče u široke implikacione dimenzije koje ove tehnologije imaju po našu kolektivnu percepciju prostora i vremena, kao i materijalne i političke konsekvence ovakvog zaokreta u smislu u kome je svaka nova tehnološka naprava, poput teleskopa na primer, omogućila ljudima ne samo da vide dalje, već je odredila smer logistici percepcije i njenom disciplinovanju, čime je otvarala put za ideološku kolonizaciju.

Virilio poput Fukoa (*Michael Foucault*) na fonu istraživanja istorijskih, političkih, sociokulturnih i naučnotehnoških osnova savremenog militarizma prepoznaje sadašnje vreme kao bolest vlasti, čije su osnove u kontinuitetu sa biopolitikama i tehnopolitikama isključivanja i uništavanja politički nepoželjnog, koje su se u 18. veku razvijale u okviru socijalnog darvinizma, eugenizma, medicinsko-zakonske teorije nasleđa i degeneracije i rase. Pitanje odnosa vlasti i discipline koje je Fuko postavio u kontekstu dejstva ekonomskih procesa na organizaciju disciplinarnog prostora, zasnovani na potčinjavanju, obučavanju i nadzoru, upotpunjeni su manipulativnim strategijama i tehnikama, metodama racionalizacije propagande u doba u kome iznad svega bdi softverski usavršen *humani andeo* istorije.

Uzajamno preplitanje teatra oružja, slika i filma, Virilio smatra ključnim za formatizaciju savremene kulture čiji se fenomeni savršeno uklapaju sa razvojem savremenog naoružanja i njemu prilagođenim vojnim strategijama, kojima ovako formatizovana kultura ne pruža više nikakav otpor. Film preuzima istoriju, a modeli filmske reprezentacije postaju ključni i za načine vođenja savremenog rata koji se koristi kompjuterskom i videotehnologijom i njenim strategijama. Bestežinsko stanje i progresivna dematerijalizacija trijumfuju nad gravitacionom silom u procesu u kojem se odvija suspenzija čula, dovodeći do pobeđe medijativizovane reprezentacije. Virilio u stopu prati proces tehničkog razvoja oružja, fotografije i kinematografije, od trenutka kada je 1861. godine, putujući dresinom i posmatrajući kretanje točkova po šinama, pukovnik Gatling (Gatling) došao na ideju o cilindričnom rezervoaru za municiju na pušci, dok je nešto kasnije, godine 1874, Francuz Žil Jansen (Jules Janssen) inspirisan multimunicionim revolverom razmišljao o aparatu kojim bi mogla da se napravi serija fotografija. Na bazi ove ideje, Etjen Žil Marej (Etienne-Jules Marey) je usavršio hronofotografsku pušku (Virilio), koja je omogućila fotografisanje objekta u pokretu. Od revolvera i kamere obskure do teledirigovanih, navođenih raketa i opreme za snimanje projektovane da obuhvati ceo svet – kao na dlanu, tehnologija je realizovana najpre kao zame-na za ljudsku percepciju i reprezentaciju pri vojnom planiranju i izvršavanju operacija.

Viriliova studija *Rat i bioskop*, ispituje upotrebu kinematografskih tehnika u konfliktima u XX veku u kojima se između funkcije oka i oružja uspostavlja smrtonosna harmonija. Relevantnost i aktuelnost Viriliovne studije *Rat i bioskop*, u kojoj Virilio ispituje blisku vezu između vojnih i kinematografskih tehnika i tehnologija: od masovne produkcije fotografije iz vazduha i filmske propagande do simulatora leta i oružja koje je steklo svoje sopstvene oči, kakve su laserski navođene rakete,

nesporna je. Logistika percepcije, reprezentacija rata pokazuje se kao kompleksna operacija koja zahteva precizno planiranje i poznavanje antropološko-psiholoških determinanti: ne tek formiranje javnog mnjenja već propagandnih uticaja izvedenih nakon što je tehnologija ekranskim sveprisustvom obezbedila poziciju ontologije (tele-ontologija). Ne možemo više govoriti o protezama u Makluanovom smislu već o supstituciji, prevazilaženju čovekove ontologije i fiziologije, budući da je čovek odvojen od svojih supstancijalnih moći, a celokupna organizacija života podređena vladavini instrumentalnog i funkcionalnog uma, kompatibilnog sa tehnološkim, mašinskim, kompjuterskim moćima.

Rat, u međuvremenu modifikovan tehnološko-naučnim dostignućima, nikada ne odustaje od svojih predtehničkih sredstava obmane i iluzije, spektakla i kaptivacije. Teatar oružja, oružani arsenal, iznad je teatra operacija¹ u velikoj igri u kojoj reprezentacija postaje važnija od prezentacije fakata. Slika ulazi u arsenal oružja, vreme uspostavlja dominaciju nad prostorom. Vojna administracija, elektronski objedinjena kontrola, komanda, komunikacija, špijunaža, modelirani su mašinama vizijama: hirurški preciznim satelitima i navođenim letilicama koje operišu po principu: kada jednom uočiš metu, možeš očekivati i da je uništiš. Racionalistička orijentacija je u neprekidnom potiskivanju duhovnosti: sofisticirano oružje računa na psihološku mistifikaciju, budući da ono nije tek oružje za masovno uništenje već i oružje percepcije. Kompjuterski programi umesto vojnih planera, kompjuterske simulacije umesto karti i mapa teritorija. Moderni ratovi podrazumevaju da vojnici sila koje raspolažu savremenim oružjem dolaze na polje bitke onda kada se rat okonča, a do tog trenutka opslužuju mašine koje vide, čuju, emituju i predviđaju.

Monitori, radari, sateliti, kompjuteri, kompjuterski kontrolisana vojna odela, čipovi, kamere sa *infra red* sistemima za zaštitu, čitav arsenal tehnologije ulazi u bitku protiv ma kog čoveka koga treba ubiti, kontrolisati, navoditi i čipovati kako bi se do kraja realizovala logika moći.

1 Od prve rakete Drugog svetskog rata do zaslepljujućeg bljeska Hirošime, teatar oružja zamenio je teatar operacija. Izraz *theatre weapon* pripada vojnoj terminologiji i naglašava Viriliovu tezu da je istorija borbe primarno istorija radikalne promene polja percepcije.

*Napustite svaku nadu,
vi koji ulazite u pakao slika²*

Pretvaranje čoveka u konzumenta i voajera čije se misli, vrednosti i ciljevi formiraju u skladu sa intencijama moći, odvijalo se permanentnim nametanjem estetike sjaja u znaku spektakla, što pokazuju i arhitektonska rešenja bioskopskih dvorana u SAD do 1960, koje su podsećale na tehnološkim inovacijama osavremenjene katedrale. Ove dvorane su, konglomeracijom stilova, disproporcionalnim stepeništima, zaokružile proces započet izgrađivanjem ogromnih robnih kuća. Sa druge strane, tržište percepcije, dematerijalizacija percepcije, učinili su da se izvede neprimetna i neosetna endokolonizacija ljudskog subjekta, formatizacija u skladu sa potrebama vojno-industrijskog kompleksa. Ratni aparat je počeo da koristi film kao psihološki trening za suočavanje sa strahovima izazvanim virtuelizacijom nasilja i situacija koje nisu plod iskustva već ikoničke prezentacije, koja međutim postaje konstitutivna za očekivanja u samoj realnosti.

Strategije obmane

Demokratizacija emocija

Pol Virilio prepoznaje savremenost kao ostvarenje antiutopijskih projekcija Džordža Orvela (George Orwell) na svim nivoima 1984: dvomisao, tortura, televizijska propaganda, neprekidni rat, trilateralni svet, nadziranje, novogovor, genetička kontrola, neprijatelj definisan od države, promena ponašanja i kontrola istorije, dok je kreiranje događaja prestalo da korespondira sa realnošću koja je nakon toga postala falsifikat, audiovizuelni, ali i svaki drugi.

Medijski konformizam rezultirao je standardizacijom mišljenja, stavova, očekivanja i vrednosti. Strategije *celebrity* - proizvodnje slavnih, preuzete su i usavršene u svim domenima kulture. Uspeh ovog mehanizma, sveopšta idolatrija zasnovana na manipulaciji i lažima, produkcija i fabrikacija, za Pola Virilia predstavljaju centralne fenomene 20. veka, *ne samo kao skandal umetnosti već i kao političko ubistvo*.³

Kreator, umetnik, pesnik nestaju sa scene koja postaje proscenijum za promociju 'anđela banalnosti' udruženim sa 'anđelom

2 Naslov trećeg poglavlja knjige Rat i bioskop: logistika percepcije. Virilio P., *War and cinema: the logistics of perception*, Verso, London 1989, str. 8.

3 When the resounding success, in the course of the twentieth century, of the art scandal – as well as the political assassination. Virilio P., *The City of Panic*, Berg, Oxford-New York 2005, str. 25.

bizarnosti⁷ na kojima se zasniva uspeh medija čije se delovanje preliva na čitavo društvo i kulturu.

Hipermoćni mediji vrše intervenciju u samoj realnosti time što događaj, koji se odvija u realnom vremenu, prevode u medijski događaj, trajno ga deformišući, što rezultira prekidom kontinuiteta u formi bezvremene nesreće u ravni realnosti koja, zahvaljujući standardizaciji medijske produkcije, ostaje bez značenja i odjeka.

Individualnost nestaje u procesu brendiranja. U pitanju je paradoksalna situacija u kojoj se ličnost svodi na *logotype*, na *semantički argument*.⁴ Promociona logomahija redukuje individuu u dvostrukoj igri predaje i prodaje, budući da institucija ugovora štiti *brand name* od onoga koji mu ga je prodao.

Modelovanje, internacionalna integracija su suicidalni po svojim krajnjim konsekvencama. Delovanjem ovih procesa ne samo da nestaje iskonska kreativnost već se postavlja pitanje granica bizarnosti u opštoj pomami za nesrećama⁵ koja proizvodi *nesreću radi nesreće* kao transpozicionu formu postmoderne *umetnosti radi umetnosti*: svojevrsni ekocid kojim se otišlo dalje od *Challenger*a ili supersoničnih aviona, zadobijajući planetarne dimenzije i posledice (Černobil, Fukušima...)

Događaj je izgubio supstancijalnost i postao objekat promocijskog modelovanja, vrste propagande koja prelazi u oblast kibernetike. Ovaj događaj Pol Virilio vidi kao najznačajniju formu zagađenja sa kojom smo suočeni.⁶ Posledica je nastanak sajber mentaliteta kojem odgovara sinhronizacija emocija i anihilacija osećaja za realnost. Osnovna poluga moći prestaje da bude oružje za masovno uništavanje ljudi i postaje oružje za masovno uništavanje realnosti – i to širenjem kreirane realnosti koja računa na proizvodnju panike kao okosnice za uništenje čula za orijentaciju ili drugim rečima – doživljaj samog sveta.

Politika standardizacije emocija: demokratizacije javnih emocija vodi sveopštoj spektakularizaciji – političkom spektaklu u kome nestaje javno mnjenje koje biva nepovratno zamenjeno promocijskim strategijama za proizvodnju instant kolektivnih emocija, čije krajnje domete Virilio vidi u fatalnom političkom transu u scenografiji Nirnberškog stadiona u Berlinu 1943, koji će predstavljati nadogradnju estatičkog konzumerizma karakterističnog za inauguraciju *brand-name* proizvoda u realnom

4 Ibid., str. 26.

5 Up. *Now you can be dispossessed, by contract, of your own name once it has become a 'brand name', along the lines of that has happened to Inès de la Fresange or Yves Saint Laurent*. Ibid., str. 26.

6 Up. *ibid.*, str. 51.

vremenu: histerična komutacija u sferi političkog odvija se po planovima koje su osmislili sektaški gurui po formuli za proizvodnju trans-političkih emocija.⁷ Delirične konvulzije spektakla porađaju najveću nesreću u istoriji znanja: audiovizuelno elektromagnetsko zavođenje svesti koje pretili da dostigne brzinu svetlosti. *Dromoskopija* – kako je Virilio nazvao efekte koji su nastali usled destabilizacije pogleda iz automobila koji se kreće, sa revolucijom audiovizuelne komunikacije dovode do poremećaja stroboskopske percepcije informacija, koje se emituju kao sveprisutna neprekidna sadašnjost. Konfuzija u stvaranju mentalnih slika i doživljaju objektivnog sveta omogućila je uvođenje novog oblika rata – informativnog rata koji redefiniše istinu u skladu sa interesima moći, baš kako je to izjavio Džordž Buš (*George W. Bush*) 13. aprila 2003: „Kombinacijom imaginativnih strategija i novim tehnološkim moćima mi redefinišemo rat u skladu sa našim uslovima“⁸.

Perspektive ubrzanja istorije koje je nakon Hirošime, 1947. godine, naslutio Danijel Halevi (*Daniel Halévy*), Virilio vidi realizovane u dromoskopskoj perspektivi ubrzanja realnosti koje nužno vodi do nesamerljivih posledica: fabrikacije istine i dalje - do samog nestanka osećaja za realnost u procesu koji se odvija u sinhronizaciji militarizacije nauke i delovanja tajnih agenata uticaja, direktora vojnih komunikacija i SPIN doktora. Pravedno i nepravedno, istinito i lažno, realno i imaginarno, dihotomije su koje gube smisao u kontekstu političko imagološkog advertajzinga koji vodi urušavanju realnosti a za krajnju konsekvencu ima urušavanje nasleđa i istorije. Pljačkanje Nacionalnog muzeja i biblioteke u Bagdadu, ali i kontinuirano bombardovanje banke semena u Abu Graibu⁹, praktični su primeri urušavanja

7 Up. (...) *the time of estatic communication will be upon us, and, as well, often enough, of an hysterical commutation whose secret the sectarian gurus have nastered; public opinion suddenly morphing into a kind of transpolitical emotion on the scale of this self-styled 'global civilization'*. Ibid., str. 38.

8 *Throughout a combination of imaginative strategies and the new powers of technology we are redefining war on our terms.* Ibid., str. 41.

9 *Irak je povijesno dio Mezopotamije, zvane kolijevkom civilizacije, gdje su plodne doline između rijeka Eufrata i Tigrisa stvorile idealne uvjete za poljoprivredu. Poljoprivrednici su u Iraku postojali od prije 8.000 godina prije Krista i razvili su bogatstvo sjemenskih sorta za gotovo svaku vrstu pšenice koja danas na svijetu postoji. To su postigli tako što su dio ljetine ostavljali za sljedeću sjetvu i novim sjetvama razvijali nove prirodno otporne sorte. Irak je godinama čuvao uzorke sjemena tih dragocjenih prirodnih sorta u državnoj sjemenskoj banci, smještenoj u Abu Graibu, gradu koji je 2004. godine došao na zao glas kao američki zatvor - mučilište iračkih zatočenika. Nakon američke okupacije Iraka i višekratnih bombardiranja toga grada, povijesna i neprocjenjivo vrijedna banka sjemena iz Abu Graiba je nestala, kao još jedna žrtva rata u Iraku.* Engdahl W., *Sjeme uništenja, geopolitika genetski modificirane hrane i globalno carstvo*, DETEKTA, Zagreb 2005, str. 22. Zanimljivo je da je u ovom periodu u kome je uništena banka semena u Iraku,

Mesopotamijskog sećanja sa sumerskom tradicijom u osnovi. Rat za sećanje, za memoriju čovečanstva zamagljen maglama rata (*The fogs of war*), odvija se neprekidno u skladu sa Orvelovom premisom: „Ko kontroliše prošlost, kontroliše i budućnost, ko kontroliše sadašnjost, kontroliše prošlost“. A ipak se prošlost, iako po svojoj prirodi neizmenljiva, nije ni izmenila. Stvar je vrlo prosta: potreban je samo beskrajn niz pobeda nad svojim pamćenjem. Potpuna dominacija fabrikacije realnosti ostavlja nas bez vremena isijavajući radijantnošću totalitarizma. Bezmemorijalna memorija se ne zaustavlja na sveprisutnoj medijskoj sadašnjosti, već se u „naučnoj“ varijanti u produkciji *Ministrastava istine* uveliko prekraja prošlost. Izmišljanje nepostojećeg kulturnog nasleđa i stvaranje novog kulturnog identiteta na osnovu tuđeg, odvija se u prostoru kulture gde se otimanje¹⁰ tuđe baštine pokazuje kao idealno tlo za vođenje vrlo opasne

Bil Gejts sagradio banku semena na arktičkom ostrvu Svalbard (*Svalbard*) u Barentsovom moru, u kojoj se čuva seme svih biljnih vrsta na svetu. Ovu banku semena Bi-Bi-Si je nazvao semenom sudnjeg dana. *Na ovom mestu koje je i Bog zaboravio*, piše Vilijam Engdal (Vilijam Engdahl), Bil Gejts (Bill Gates) je investirao desetine miliona dolara zajedno sa Rokfelerovom fondacijom, Monsanto korporacijom, Sindženta fondacijom i vladom Norveške, između ostalih, kako bi napravio ono što je nazvano: seme sudnjeg dana. Zvanično projekt je nazvan *Svalbardska globalna banka semena na norveškom ostrvu Spicbergen, delu ostrva koje pripada svalbardskoj grupi ostrva (Svalbard Global Seed Vault on the Norwegian island of Spitsbergen, part of the Svalbard island group)*. Engdahl F. W., *Doomsday Seed Vault in the Arctic* - Bill Gates, Rockefeller and the GMO giants know something we don't, 04.12.2007, <http://www.globalresearch.ca/doomsday-seed-vault-in...arctic/23503>

- 10 Tako je, nakon što su srpski manastiri na Kosovu predstavljeni kao ilirskovizantijsko nasleđe, umesto srpkog kulturnog nasleđa i *Boj na Kosovu* između srpske i turske vojske, ubistvo sultana Murata, herojski čin Miloša Obilića i mit koji ga prati do danas, dobio i albansku verziju pod autorstvom Ane Di Leljo, doktorke sociologije sa univerziteta Kolumbija koja u knjizi *Bitka za Kosovo, 1389: albanski mit*, govori o Muratovom napadu na Kosovo i ubistvu Murata koje je izvršio albanski vitez Miloš Kopilik (Millosh Kopiliq). Nudeći alternativnu verziju *Bitka za Kosovo* pruža bolje iznijansiranu priču za razumevanje ovog snažnog mita o nacionalizmu i pripadnosti tvrdi izdavač u prikazu ove knjige na internetu, navodeći da je Miloš češće bio prikazivan iz srpske perspektive, koja je isticala čast srpskog viteza Obilića. Analiza epskih i novijih albanskih pesama o Boju na Kosovu, sadrži i tekstove autorke koji istražuju značaj ove epske priče i bitke u kontekstu poslednjeg rata na Kosovu, sa namerom da se ojača kolektivni identitet koji ističe otpor protiv strane sile i identifikuje se snažno sa evropskom, dominantnom hrišćanskom kulturom. Izdavač Palgrejv Makmilan u najavi ove knjige na internetu kaže i ovo: *Bitka za Kosovo je važna knjiga, koja pomaže da razumemo prošlost, sadašnjost i budućnost ove kompleksne balkanske nacije, uz šire sagledavanje pitanja kao što su nacionalno sećanje i identitet*. U uvodu teksta, izdavač kaže da *Boj na Kosovu 1389* ima ogromnu simboliku u formiranju modernih balkanskih država, posebno među nacionalističkim krugovima Južnih Slovena i Srba i postavlja pitanje: *Šta je ovom boju dalo takav odjek, čak i šest vekova kasnije, i šta on otkriva o kompleksnoj mreži identiteta na savremenom Balkanu?*, Politika Online, 30.06.2009, www.politika.rs/.../Albanci-prisvojili-i-Milosa-Obilica.lt.html

politike.¹¹ Sile prava, reda i zakona privatizovane su poput ostalih javnih preduzeća: transporta, školstva, energije, telekomunikacija, medija i nacionalnih armija. Sledivši egzibicionizam televizijski proizvedene realnosti koja je akumulirana i pohranjena kao artefakt, kolektivna halucinacija krenula je dalje – u prošlost koja je postala roba pod patronatom moći. Polarna inercija obezbeđuje da se laži, iluzije i budalaštine sjedine u proizvodnji globalnog mehura – „globalnog sloma koji neće propustiti da se desi ovih dana“¹².

Danas je automatizacija percepcije sveta, omogućena revolucijom transmisionih tehnika, dovela do poremećaja percepcije, pri čemu je pogled oka pojedinca izgubio status svedoka pred tehničkim supstitutima, protezama kojima, zahvaljujući razvoju optoelektronike, više nije neophodna svetlost kako bi odgovorili izazovima vidljivosti. Pitanja koja otvara problematizacija savremene percepcije nisu više ekskluzivno estetička već zalaze u domen etike.

Kulturološka praksa napušta zabrane i ulazi u zonu imperativnog, obavezujućeg medijalizovanog gledanja. Mašine i uređaji za snimanje i reprezentaciju koji omogućuju medijalizaciju svakodnevnih reprezentacija imaju za posledicu zanemarivanje ljudskih kreativnih sposobnosti u smislu upotrebe i poverenja u oftalmički aparat i konsekvantno dovode do objektivizacije savešti. Mobilizacija javnog prostora postaje jednostavna u uslovima neprekidne mobilizacije polja percepcije. Posledica uspostavljanja audiovizuelnog konformizma, svojevrsna optička politička korektnost, konsekvantno omogućava uspeh manipulativnih medijskih strategija kao okosnice totalitarnog nagona moći, što su, po Viriliu, najbolje pokazale strategije obmane primenjene na Rat za Kosovo 1999, gde su SAD izvele eksperiment u upotrebi informatičkog i kibernetičkog oružja kao deo strategije *RMA (Revolution in Military Affairs)*, revolucije kojom je uspostavljena vojna kontrola globalne informacione dominacije, analogna sa koncepcijama koje je Virilio video u *Informatičkoj bombi* kao predominantne za tok kretanja civilizacije čiji je napredak uslovljen razvojem ratne tehnologije. Neophodna etička dimenzija kao racionalizacija osvajanja sadržana u sintagmi 'humanitarna intervencija' ili simboličkom sloganu pod kojim

11 Prodaja indulgencija predstavlja dečiju igru u odnosu na savremenost u kojoj se kupovinom lobista u medijima promovira "senzacionalna otkrića" u istorijskoj nauci kojima se preotima istorijsko nasleđe kako bi se, sa jedne strane opravdale odluke koje su u direktnoj suprotnosti sa međunarodnim pravom, kakve su bombardovanje Jugoslavije i nelegalno priznanje nezavisnosti Kosova, a sa druge, stvaranje nacionalnog identiteta koji odgovara ovakvoj politici.

12 Virilio P., *The City of Panic*, Berg, Oxford-New York 2005, str. 103.

je 78-dnevno bombardovanje Srbije realizovano: 'Milosrdni anđeo' pokazuje svu pervertiranost u kontekstu *Globalne informacione dominacije* koja se odvija ne više u znaku 'rata za slike', kao što je to bio slučaj u Zalivskom ratu, već 'politike slike' koja se sprovodi organizacijom jedinstvenog globalnog tržišta 'slike', ali i politikom imidža. U tom smislu je *National Imagery and Mapping Agency*, agencija sa deset hiljada zaposlenih u Ferafaksu, Virdžinija, formirana 1996, kao agencija za procesuiranje i distribuciju slika iz svemira za potrebe Pentagona i CIA-e, dve godine od svog osnivanja angažovana za nadziranje protoka slika i kreiranje politike 'slike'.¹³ Globalno telenadziranje¹⁴ upotpunjeno propagandom mašinerijom za manipulaciju emocijama putem slika i simbola u potpunosti je odgovorilo zadatku inženjeringa emocija, stavova i ponašanja, neophodnih kako bi se sproveli planovi ekspanzije moći.

Opravdanje politike dominacije i imperijalne ekspanzije, opravdavanje bombardovanja, od slučaja Rata za Kosovo, vodi se urušavanjem međunarodnog prava, suverenosti država, besomučnom manipulativnom propagandom medijskom kampanjom, neophodnom da bi se konstruisala opozicija: ratni zločinci/borci za pravdu, u skladu sa imperativima vojno- industrijskog kompleksa u koji Virilio uključuje naučni kompleks, u koji se čitav jedan vek ulaže ogroman novac kako bi inovirao užas i akumulirao najstrašnije oružje – od gasova za eliminisanje kiseonika iz dela atmosfere i bakteriološkog i termonuklearnog oružja do informatičkih, tehnoloških i genetičkih bombi, sposobnih ne samo da ponište nacionalne države već i da ljude liše vitalizma i njihovih prirodnih sposobnosti i potencijala i izvedu modifikaciju ljudske rase.¹⁵ Shvatajući smisao ovih mogućnosti, Virilio rekontekstualizuje kontekst globalizovanog rata koji se sada vodi za osvajanje brzine svetlosti kroz telekomunikacije, propagandu i socijalnu kontrolu, rata čiji će ultimativni trijumf biti u znaku kolonizacije i endokolonizacije svakog ljudskog subjekta.

Rat protiv terorizma, elektronska trgovina, nesreće – civilizacija straha, bede i iščezavanja humanizma i humaniteta omogućena su i odvijaju se u znaku brzine i ubrzanja inherentnih tehnologija. Dematerijalizacija, depersonalizacija i derealizacija svakodnevnog života odvijaju se u znaku teleprezentnosti i tehnologija koje operišu sa realnim vremenom, obezbeđujući funkcionisanje istovremenosti u globalizovanom selu, učinivši vreme, koje je neophodno da bi se odluke donosile, suvišnim. Automatizacija vremena u uslovima sveopšte kibernetizacije sveta i života zajedno

13 Up. Virilio P., *Strategy of Deception*, Verso, London 2000, str. 23. i dalje.

14 Ibid., str. 64.

15 Up. Ibid., str. 57.

sa dematerijalizacijom, depersonalizacijom i derealizacijom socijalnog, političkog i ekonomskog iskustva, kontinuirano i ubrzano kreiraju uslove za nevidljivu transformaciju samih osnova humaniteta bez ikakvog otpora, što je navelo Virilija na zaključak da je „sлом zapravo otpočeo. Za nekoliko meseci, za nekoliko godina, najviše, neće biti više vremena da se interveniše: realno vreme će implodirati“¹⁶.

Kreiranje novih tehnologija u neprekidnoj službi rata, finansirano od vojno-industrijskog kompleksa i interesa moći u duhu nauke, bez savesti predanoj inovacijama, pri čemu je kategorija humanih vrednosti i ideala, ispražnjena, zloupotrebljena, upakovana i prodana ekspanzionističkim ciljevima, a čovečanstvo uvedeno u stanje infantilizacije, zabave, voajerizma, narcizma u duhu političke korektnosti koja postaje globalni *modus vivendi*, ne dopuštajući da se kritička svest i savest formiraju ili ispolje. Svaka potencijalna inovacija postaje imperativ i neophodnost ukidajući ljudima deo njihovih prirodnih moći i potencijala. Nauka suprotstavljena humanitetu predstavlja kulminaciju bića tehnike koja redukuje čoveka na pukog izvršioca na njegovom putu ka nestanku. Logika 'totalnog rata' u Strategiji obmane, podržana tehnonaukom, ima za rezultat projekat eugenike koja se već potvrdila kao 'totalni rat' za veliki broj vrsta na zemlji, dovodeći biodiverzitet koji predstavlja osnovu života na planeti u pitanje.

Strategija obmane primenjena u slučaju *Rata za Kosovo* otvorila je put za stvaranje novog tipa uzbune i zastrašivanja, označivši povratak SAD pozicijama koje je imala kao jedina nuklearna sila, nakon bombardovanja Hirošime i Nagasakija 1945. Zastrašivanje atomskom energijom zamenjeno je danas oružjem koji čine informaciona i komunikaciona tehnologija¹⁷, što ima za posledicu ne više nastavak politike drugim sredstvima, već integralnu nesreću kao zamenu politike drugim sredstvima. Automatizacija rata vodiće daljoj supremaciji *revolucionisanja vojnih poslova* Pentagona u formama sažaljenja prema stradanjima izbeglica (Kosovo) i neophodnosti humanitarnih ratova i sprečavanja humanitarnih kriza, u čijoj će se ulozi pokazati sva neophodnost opstajanja NATO-a u njegovom pohodu na Istok, ka Globalnoj informacionoj dominaciji (GID) i globalnoj vazdušnoj moći (GAP). Upotreba grafitnih bombi kako bi se onemogućilo snabdevanje Srbije električnom energijom i isključenje

16 *The countdown has in fact begun. In a few months, a few years at most, there will no longer be time to intervene; real time will have imploded.* Virilio P., *Landscape of Events*, MIT Press, 2000, str. 96.

17 Up. Ctheory Interview With Paul Virilio: The Kosovo War Took Place In Orbital Space Paulo Virilio in Conversation with John Armitage, http://www.ctheory.net/text_file.asp?pick=132

RTS-a sa EuTelSat-a, Virilio vidi kao paradigmatične primere novog oblika ratovanja koje će neizbežno za posledicu proizvesti integralnu nesreću (*integral accident*). Atomska bomba predstavlja oružje koje je u stanju da proizvede lokalnu nesreću, dok je informatička bomba sistemski rizik koji ima globalni uticaj, poput globalnog nadzora koji takođe pripada eri integralne, sveopšte nesreće ili rata u eri rata iz vazduha, kakav je u potpunosti bio *Rat za Kosovo*.

Kulturološku dimenziju hronoskopije i rata Virilio vidi u organizaciji polja percepcije, koja je u današnjim uslovima potpuno medijatizovana, a veze između estetike i rata ozbiljnije nego ikad, budući da više ne možemo govoriti o ljudskom biću sa moralnom odgovornošću.

Rat za Kosovo realizovan je uz pomoć totalne manipulacije publike pomoću mas-medija: „Danas mediji tretiraju informacije kao religijske artefakte. Mediji nas navode da osećamo, a ne da mislimo... Istina, realnost Rata za Kosovo, potpuno je skrivena iza 'humanitarne' fasade... Tragedija rata je danas zamenjena njegovom estetizacijom što ne samo da je zbunjujuća već i, na neki način, sumnjiva“¹⁸.

Sun Cu (Sun Tzu) u drevnom kineskom tekstu *Umetnost rata*¹⁹ kaže da se „delovanje vojne sile bazira na obmani“. Ova definicija je ključna za razumevanje funkcionisanja logistike percepcije. Ideja o logistici, kod Virilija, ne nalazi se u vezi sa municijom, gorivom, snabdevanjem vojnih snaga hranom, već sa slikama, informacijama, obaveštajcima. Strategija obmane je druga strana istog fenomena i podrazumeva sveopšte obmanjivanje publike putem medija.

Automatizacija percepcije u uslovima krize percepcije vodi do daljeg usavršavanja mašina vizija koje su u slučajevima tzv. pametnih bombi i navođenih projektila dobile i svoju suptilniju verziju letećih kamera čiji se rezultati automatski interpretiraju preko kompjutera, potvrđujući u potpunosti teze koje je Virilio

18 Ibid., str. 3.

19 Knjiga *Umetnost rata*, jedna je od najstarijih i najuspešnijih knjiga o vojnoj strategiji u svetu. Imala je veoma veliki uticaj na Istočnjačko vojno mišljenje, taktike u biznisu i šire. Sun Cu je prepoznao važnost pozicioniranja u strategiji i uvideo je uticaj te pozicije na objektivne uslove u fizičkom okruženju, kao i na subjektivne stavove suprotstavljenih strana u okruženju. Za Sun Cua strategija nije podrazumevala spisak stvari koje treba obaviti, već pre brzo reagovanje na promenjene uslove. Planiranje zadataka u kontrolisanom, kompetitivnom okruženju, u kome se kompetitivni planovi suprotstavljaju međusobno, pri čemu nastaju neočekivane situacije. Knjiga je 1782. prevedena na francuski, a na engleski jezik tek 1910. godine. Uticala je na Napoleona, ali i na planiranje operacije *Pustinska oluja*. *Umetnost rata* našla je primenu u konstituisanju biznis i menadžerskih strategija. Up. http://en.wikipedia.org/wiki/The_Art_of_War

izneo u knjizi *Mašine vizije*. Stanje polarne inercije, kao stanje impotentnog zatočeništva pred fiksirajućom i fascinirajućom slikom TV ekrana, pokazalo je svu snagu dejstva u uslovima gledanja rata za Kosovo i to ne samo na TV publiku koja je ovaj rat pratila iz svojih domova, već i na sam vojni personal u barakama. U uslovima u kojima armija okupira teritoriju tek nakon završetka rata koji je potpuno automatizovan i koji se vodi na daljinu, polarna inercija postaje vodeći fenomen, a svaki rat dobija svoju medijsku globalnu reprezentaciju. Uloga Cezara, Napoleona, velikih vojskovođa, danas je prepuštena softveru koji odlučuje sudbinu ratova poput *Falconview* Majkrosoftovog softvera, koji je Bil Gejts najavio kao savršen program za destrukciju mostova na Kosovu. U uslovima polarne inercije, nedostatka političke inteligencije i mogućnosti sagledavanja dometa ekstremizma savremene tehnološke nauke, *Ministarstva istine* bez otpora stvaraju uslove za neometano sprovođenje diktata moći uvijenog u oblandu humanitarnih intervencija.

Rat za Kosovo ušao je u istoriju kao prvi Info-rat. NATO je upotrebio *infowar* tehniku protiv srpske vojne strukture, a nakon bombardovanja Kineske ambasade u Beogradu, hakerska aktivnost usmerena na *US Defense Department*, dramatično je povećana. Mnogi vojni stručnjaci su ovaj rat tretirali kao probu za upotrebu nove ratne tehnologije i promenu prirode ratovanja u III milenijumu.

Informacioni rat je u slučaju invazije na Srbiju imao, smatra Pol Virilio, dva komplementarna aspekta:

Suspenziju televizijskog emitovanja na EUTELSAT-u, 26. maja 1999. godine, racionalizovanu neophodnošću da se *ućutka srpska propagandna mašina*,

Lansiranje savezničke *Comando Solo* misije: četvoromotornog HERCULES EC 130E, sa radio i TV stanicom u svom prtljažniku.

Radilo se o avionu opremljenom za informacioni rat. Ulaskom u borbenu zonu, operateri su emitovali poruke snimljene na srpskohrvatskom jeziku kao deo psihološke operacije razvijene na odeljenju *Fort Bregg-a*, specijalizovanom za *infowar*. Pet specijalista i jedan lingvist bili su uključeni u ove operacije. *Comando Solo* je mogla emitovati TV programe na prostoru grada srednje veličine, a program radio-stanica mogao se čuti u prostoru od nekoliko stotina kilometara.

Rat vazдушnim talasima, elektromagnetnim etrom, za Virilia označava novu eru korišćenja hercijanskog TV etra kao detektora radarskog sistema koji omogućuje da se ustanovi databaza koja uključuje područja na kojima se emituju televizijski kanali

i FM radio, čime televizija ne postaje samo panoptikon (tele-nadgledanje) već kosmički fenomen u kome je moguće, intervencijom kroz vazdušne talase, detektovati bilo koju aktivnost, bilo koji pokret. Radi se o *fantomskoj zlobi* i rođenju neme straže (*silent sentry*) koja je označila početak ne rata zvezda već Zvezdane policije.

Period između Zalivskog rata i rata za Kosovo, za Virilija predstavljaju nove načine promocije oružja, vašare tehnološke taštine, uključene u strategiju totalnog rata koji podrazumeva i zastrašivanje potencijalnih protivnika reprezentacijom potencijala vojno-industrijskog kompleksa.

Politička ravnoteža između nacija trajno je poremećena Kosovskim ratom, i predstavlja zapravo razvoj događaja koji su omogućeni nakon što je *Zalivski rat* označio kraj *status quo*-a u vojnoj ravnoteži između istočnog i zapadnog bloka. To je ono što je geostrateški guru, autor: *Tehnotronske ere i Velike šahovske table*, Zbignjev Bžežinski (Zbigniew Brzezinski) i obelodanio u intervjuu pariskom Mond-u (*Le Monde*, 17.04.1999.) kada je rekao da „bez preterivanja možemo izjaviti da bi neuspeh NATO-a značio i prestanak kredibiliteta Atlanske alijanse i konsekventno slabljenje američke liderske pozicije u svetu⁴²⁰. Po mišljenju Bžežinskog, ta posledica bi imala nesagledive konsekvence po svetsku stabilnost.

Redefinisanje strateškog koncepta NATO alijanse odvijalo se u znaku bombardovanja Srbije: *Global Strategic Concept*, najavljen je 23. aprila 1999. godine, na dan proslave pedesetogodišnjice NATO-a. Ovaj koncept, Virilio vidi kao najavu vojnih intervencija kao globalitarnih metageofizičkih i geofizičkih preferencijala. Globalitarizam (Viriliova terminološka odrednica koja ukazuje na totalitarističku prirodu globalizacije) uspostavlja dominaciju vremenske dimenzije nad prostorom. Strateška supremacija je tehnološka: temporalna dimenzija pobeđuje prostornu, koja je bila karakteristična za stare strateške dominacije. Orbitalna i kibernetička dominacija, postale su deo vojne strategije SAD: udružene vojne strukture postižu kontrolu nad svim elementima ratnog prostora koji se proširuje na čitavu planetu: zemlju, vazduh, vodena prostranstva i svemir uključujući i informacioni prostor. Psihološke operacije, propaganda i diplomatija, po ovom vojnom strateškom konceptu, ulaze u korpus informacione dominacije.

Globalitarizam time ulazi u poslednju fazu procesa uspostavljanja totalne dominacije i kontrole kao osnovnih pretenzija

20 Noctiummes T. i Page J. P., Yugoslavia: An imperialist war for a new world order, <http://www.informaworld.com/index/788522650.pdf>

i ciljeva vlasti (u Fukoovom smislu): globalno nadgledanje i kontrola – globalizacija geopolitičkih relacija i geofizičko opkoljavanje planete.

Nacionalna protivraketska odbrana SAD (*National Missile Defence* NMD), od 1990. godine neprekidno povećava svoje ambicije i ulazi u strategiju dominacije punog spektra: vojna strategija i prateći sistemi omogućiće postavljanje štita koji će biti delotvoran u svim fazama raketnog dejstva u svim geofizičkim referencijalima. Prostor koji je do ovog trenutka predstavljao vojni izazov za uspostavljanje komunikacija, presretanja i nadgledanja postao je prostor koji se intenzivno naoružava. Sateliti postaju prava slika prirode vlasti: oružje koje osvaja kosmos.

Temporalna kompresija, karakteristična za eru kibernetičke globalizacije nacija, vodi urušavanju političko-ekonomske stabilnosti u svetu. Humanitarna racionalizacija rata protiv Jugoslavije omogućena je totalnim preobražajem informacionog u dezinformaciono polje: era informacione preokreće se u eru dezinformacione revolucije, a cenzura za koju se na Zapadu smatralo da pripada zemljama u kojima nema demokratije, savršeno je inkorporirana u sistem i zacementirana proizvodnjom događaja i dijagnostikom u koju se ne sme sumnjati, jer je ustanovljena na bazi kršenja ljudskih prava: obožene su nove svete krave propagande sa humanitarnim pretekstom. Jedna od metoda kojima se dezinformisanost postiže je poplava informacija. Istina, činjenična istina u vezi sa događajima na Balkanu je cenzurisana dok je fabrikacija dokaza prepuštena mašineriji koja do dana današnjeg koristi sve linije i strategije obmane, mreže i tehnike u koje se ne sme i ne može sumnjati budući da su podržane svevidećim okom satelitske tehnologije kao teologizovanog tehnološkog dispozitiva informacione globalne dominacije.

Tipovi oružja koje je testirano na prostoru Srbije imalo je za cilj, ne više da uništi neprijatelja, već da ga neutrališe. Humanitarni rat se vodi humanim bombama: takva je priroda grafitnih bombi koja, po Viriliu, predstavlja drugo lice neutronske bombe, namenjene uništenju neprijateljskih vojnika, pri čemu se ostavljaju netaknutim instalacije, a okruženje se ne kontaminira u dužem vremenskom periodu. U oba slučaja međutim cilj je da se eliminiše život bilo direktno, bilo uništavanjem energetske vitalnosti protivnika.

Principi inaugurisani tokom Rata za Kosovo, postali su opšti principi, a pobjeda u info-ratu, nastalom na temeljima panoptičke jedinstvenosti vodila je sveopštoj pasivizaciji populacije.

Ključna konsekvencija rata čistih ruku je militarizacija nesreće i destabilizacija dnevnog života nacija i njihovih ekonomija bez prethodne objave rata. Ovim ratom, ušli smo u doba u kome je destabilizacija normalizovana i racionalizovana, a traganje za pravim uzrocima i počinocima onemogućeno: doba sistemskog i sistematičnog transpolitičkog haosa nacija.

Strategije obmane inaugurisane uvođenjem informacionog rata obezbedile su realizaciju koncepta totalnog rata, čija ratna mašina radi na nivou populacija šireći skalu ratovanja na prostor biopolitike: na delu je disperzija rata u socijalnu formu koja uključuje i sam život. „Informacioni rat“, kaže Virilio, „nema ništa sa destrukcijom koju donose bombe i granate. On se tiče informacionih sistema samog života.“ Konvergencija nauke²¹, tehnike (tehnovevolucija čoveka)²² i moći vode realizaciji zaključaka Pola Virilia: atomska bomba, informatička bomba i demografska bomba predstavljaju preduslove za totalni rat, u koji, udruženim snagama, ulaze: vojno-industrijski kompleks (sa medijima kao glavnim osloncem formatizacije čoveka po meri poretka) i duh eugenike unapređen genetičkim dostignućima u oblasti bioinženjeringa. *Ogroman* demografski rast ne ostavlja ravnodušnim nosioce moći: „teško je ne nanjušiti da se eksperimenti koji se tiču industrijalizacije živih bića neće zaustaviti na negovanju pacijenata ili na pomoći sterilnim parovima, već da će završiti sa starim delirijumom o novom čoveku, onom koji zaslužuje da preživi – natčoveku – dok običan čovek treba da bude istrebljen, da nestane, kao nekadašnji divljak, kako bi se izbeglo da svojim velikim brojem optereti suženu planetu“²³.

21 Na početku 21. veka Viriliova teorija kulture se bavi transplantacijom - trećom revolucijom koja briše razlike između ljudskog tela i tehnologije. Na delu je nova eugenika, smatra Virilio, koju sa jedne strane reprezentuje militarizacija tehnonauke protiv ljudskog tela i politika stvaranja novog sveta od *materia humanae* a sa druge legitimizacija ovog procesa paradigmatično reprezentovana Stelarkovom zabrinutošću za veru pilota u Kosovskom ratu. „To je zbog toga“, kaže Virilio, „što i piloti i Stelark reprezentuju jednu istu stvar: poslednjeg čoveka pre nego što automatizacija preuzme komandu u formi endokolonizacije ljudskog subjekta, izvedene u uslovima u kojima se države okreću protiv naroda.“ Šire u: Armitage J., Paul Virilio Hypermodern, in: CTHEORY Theory, Technology and Culture vol 23, No 3, Wed, 15 Nov 2000, eds. Kroker A. i M., <http://www.nettime.org/Lists-Archives/nettime-l-0011/msg00154.html>

22 Dokumenti daju sliku bliske budućnosti: u zaključku broj 20, Evropske grupe za etiku u nauci i novim tehnologijama, koja je razmatrala etičke aspekte upotrebe implantacione SMART tehnologije, otkriva se bespogovorna spremnost da se tehnotronaska era razvija u kontekstu promene ljudskih bioloških karakteristika, nakon obezbeđivanja daljih zakonskih osnova za nadzor i kontrolu. Ovaj dokument je analiziran u poglavlju Vrebači utvara, str. 181-184. EGE Opinion No 20: Ethical Aspects of ICT Implants in the Human Body, http://europa.eu.int/comm/european_group_ethics/index_en.htm

23 Ibid., str. 134.

Logistika percepcije pokazala se kao veoma moćno sredstvo za manipulaciju javnim mnjenjem budući da tehnologija omogućava da televizija kreira događaj. Ona je medij koji stvara krize, koji interveniše u stvarnosti tako da virtuelno dovodi do destrukcije stvarnosti. Virtuelna stvarnost, kao akcident u samoj realnosti stvara vrstu inertnosti kod ljudi koja je postala masovni fenomen. Fenomen *polarne inercije*, omogućen je zapravo konfuzijom svesti o realnosti koja se zasniva na fizičkim senzacijama koje se mogu takođe postići korišćenjem specijalnih 'data' rukavica, koje su u stanju da stvore utisak realnosti predmeta koji se njima virtuelno dodiruju. Time što slike zadobijaju atribut realnog, virtuelna realnost postaje kosmički događaj. Virilio se ne slaže sa Bodrijarom u vezi sa statusom subjekta virtuelne relacije. Za razliku od Bodrijara koji procese koji se dešavaju u virtuelnoj realnosti naziva simulacijom, Virilio ih smatra supstitucijom. Svet je zastareo i nove tehnologije ga supstituišu virtuelnom realnošću. To je pravi, kosmički smisao promene koja je definitivna. Ušli smo u svet u kome je virtuelna realnost uzurpirala pravo na istinu, kako bi, servirana anesteziranoj publici, poslužila posthumanoj politici za sticanje neograničene moći.

Odnos percepcije, brzine i ljudskog stanja formira se u znaku trijumfa tehnološki generisanih relacija omogućenih sveprisutnom ekranskom tehnologijom koja neprekidno osnažuje stanje polarne inercije i omogućava neopažen prelazak u nadgledana i kontrolisana društva, pri čemu se briše prostor između ljudskog tela i tehnologije. Transplantacija – treća revolucija, obezbeđuje upad u ljudsko telo ne samo proteza i organa već i elektronske tehnologije, koja pretvara čoveka u bezlični bioobjekt što u kontekstu bio-moći neumitno vodi eugenici. Svaki je datum za to pogodan i svako sredstvo dostupno.

Usavršena tehnologija hegemonije ubrzano realizuje projekat kibernetskog eugenizma koji počiva na nauci i sveopštem saučesništvu u procesu obavezujuće i neupitne globalne 'harmonizacije' u kontekstu 'jedinstvenog tržišta', nad kojim bdiju Svetska trgovinska organizacija i ostale institucije Novog svetskog poretka, zahtevajući komercijalizaciju celine života i privatizaciju sveukupne genetske baštine čovečanstva.

Vrebači utvara budno vrebaju na poslednje čovečanstvo.

LITERATURA:

- Virilio P., *War and Cinema*, Verso, London-New York 1989.
- Virilio P., *Mašine vizije*, Svetovi: Novi Sad, Oktoih: Podgorica 1993.
- Virilio P., *Open Sky*, Verso, London 1997.
- Virilio P., *Informatička bomba*, Svetovi, Novi Sad 2000.
- Virilio P., *Strategy of Deception*, Verso, London 2000.
- Virilio P., *The Information Bomb*, Verso, London 2000.
- Virilio P., *Landscape of Events*, MIT Press, 2000.
- Virilio Live: Selected Interviews*, edited by John Armitage, Sage, London 2001.
- Virilio P., *Ground Zero*, Verso, London 2002.
- Virilio P., *Desert Screen: War at the Speed of Light*, Continuum, London 2002.
- Virilio P., *The City of Panic*, Berg, Oxford-New York 2005.
- Virilio P., *The University of Disaster*, Polity, Cambridge 2010.
- Engdahl W., *Sjeme uništenja, geopolitika genetski modificirane hrane i globalno carstvo*, DETEKTA, Zagreb 2005.

Vebografija:

- Politika Online, 30.06.2009, <http://www.politika.rs/.../Albanci-pri-svojjili-i-Milosha-Obilica.lt.html>
- Bill Gates & GMO giants Doomsday Seed Vault in the Arctic, <http://www.unequalprotection.com/.../bill-gates-gmo-giants-doomsday-seed-vault-arctic>
- Ctheory Interview With Paul Virilio: The Kosovo War Took Place In Orbital Space, Paul Virilio in Conversation with John Armitage, http://www.ctheory.net/text_file.asp?pick=132
- http://www.en.wikipedia.org/wiki/The_Art_of_War
- Noctiummes T. i Page J. P., Yugoslavia: An imperialist war for a new world order, <http://www.informaworld.com/index/788522650.pdf>
- Armitage J., Paul Virilio Hypermodern, in: CTHEORY Theory, Technology and Culture, 15 Nov 2000 20:36:40 -0000, eds. Kroker A. i M., <http://www.nettime.org/Lists-Archives/nettime-l-0011/msg00154.html>
- EGE Opinion, Ethical Aspects of ICT Implants in the Human Body, http://europa.eu.int/comm/european_group_ethics/index_en.htm

Biljana Đorović
Radio Television of Serbia, Radio Belgrade 2, Belgrade

CYBERNETIC EUGENICS: CULTURE IN THE BERMUDA
TRIANGLE AND THE DISAPPEARANCE OF MAN

Abstract

In the work “Cybernetic Eugenics: Culture in the Bermuda Triangle and the Disappearance of Man” we identify strategic concepts and theoretical directions and analysis of culture in the late twentieth and early twenty-first century, authored by Paul Virilio, a cultural theorist and phenomenologist, whose thought is based in physics, philosophy, politics and urban planning. Paul Virilio’s analysis is focused on mutual interweaving and taking human’s ontology that takes place in the triangle of war - speed - the means of representation, such as machines of perception and logistics of perception. Virilio’s project is not, however, aimed only at identification of the impact of internal logic of individual technologies or technological phenomena on culture, but also penetrates into broad implicit impact that this technology has on the collective perception of space and time, where each new technological device has affected the discipline and colonization of the human subject, allowing establishment of the ‘*globalitarian*’ power which, supported by science without conscience and bio-technological extremism, shatters and breaks down the very foundations of humanity.

Key words: *Paul Virilio, culture, logistics of perception, polar inertia, dromology, bio-politics*

